

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1-179-185

ORCID 0000-0001-7748-489X

САРКІСЯН Лариса Артушівна

старша викладачка музично-теоретичних дисциплін, спеціалістка вищої категорії

Дитяча школа мистецтв № 1 м. Сміла

e-mail: laissar2020@gmail.com

УДК 374.018.54:75]:[7.092:78](045)

**РОЗВИТОК НОВИХ ФОРМ КОНКУРСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ТЕОРЕТИЧНИХ МУЗИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У РЕГІОНАЛЬНИХ ДИТЯЧИХ ШКОЛАХ МИСТЕЦТВ
(на матеріалах дослідження міського музичного конкурсу
в м. Сміла Черкаської області)**

Досліджено виховний вплив інноваційних форм конкурсної діяльності на розвиток фахової підготовки учнів регіональних шкіл естетичного виховання (ДМШ та ДШМ) з дисциплін теоретичного циклу («сольфеджіо» та «музична література») на прикладі змагальних заходів,

що відбуваються з 2020 року у межах міського музичного конкурсу «А я музику люблю!» в м. Сміла Черкаської області.

Ключові слова: *сольфеджіо; музична література; міський конкурс; інноваційна педагогіка.*

Постановка проблеми. З 2000-х рр. в Україні значно активізувався конкурсно-фестивальний рух, який став могутнім джерелом для розвитку мистецької педагогіки, потужним імпульсом для впровадження інноваційних освітніх концепцій. Чільне місце серед даних процесів посідають спеціалізовані дитячі змагання з теоретичних музичних дисциплін – сольфеджіо та музичної літератури. Конкурси з даних предметів значно сприяють як зростанню музично-естетичної культури дітей, так і спрямовують викладацькі колективи шкіл естетичного виховання (дитячих музичних шкіл – далі ДМШ, дитячих шкіл мистецтв – далі ДШМ) до розробки нових прикладних технологій навчання у сфері музичної освіти.

Аналіз досліджень і публікацій довів, що проблематика форм і змісту дитячих та юнацьких конкурсів мистецької спрямованості неодноразово обговорювалася у публікаціях сучасних українських дослідників: Т. Зінської [1, с. 68–75], Д. Зубенко [2, с. 110–114], Я. Ігнат'євої [3, с. 142–146], В. Колабської, Т. Косинської [4, с. 33–37], Ю. Москвічової [5, с. 192–197], В. Мурзіної [6, с. 93–96], Н. Овсяннікової [7, с. 435–441], Л. Остапенко [8, с. 157–162] та інших науковців. Ними було проаналізовано розвиток конкурсно-фестивального руху у сучасній Україні; розглянуто музичний конкурс як специфічну форму актуалізації творчого потенціалу виконавця; простежено еволюцію конкурсного руху в контексті зарубіжного та вітчизняного музичного практикуму; встановлено роль музичного виховання в соціалізації та розвитку загальної культури особистості тощо.

Мета статті – дослідити виховний вплив нових форм конкурсної діяльності на розвиток фахового рівня учнів регіональних шкіл естетичного виховання з дисциплін «сольфеджіо» та «музична література» на прикладі змагальних заходів, що відбуваються у межах міського музичного конкурсу «А я музику люблю!» в м. Сміла Черкаської області.

Виклад основного матеріалу. Музичні конкурси є прекрасним підґрунтям для розкриття творчого потенціалу дітей та демонстрації високого професійного рівня педагогів. Як правило під час відбору учасників для змагань з теоретичних музичних дисциплін увагу звертають переважно на успішних учнів, які мають чудовий слух та здатні швидко реагувати на почутий музичний матеріал. Для педагога участь його вихованців у конкурсі означає вихід на новий щабель фахової обізнаності, адже він змушений активно мониторити рівень змагальних програм (обласних, всеукраїн-

ських), покращувати спеціальні навички учнів за рахунок пошуку додаткових годин роботи.

Варто наголосити, що за своєю багатоплановістю та різноманітністю навчальних завдань, урок сольфеджіо мало з чим можна порівняти, оскільки дисципліна поєднує в собі комплекс теоретичних знань із специфічними слуховими навичками, серед яких: практичне вміння трансформувати мелодії в ноти і навпаки – почуте записати нотами; «чисто» проспівати інструментальні фрагменти, запропоновані на слух або зафіксовані в музичному тексті та ін.

Підготовка до конкурсу з сольфеджіо є чудовим стимулом до засвоєння учнями різноманітних аспектів теоретичної складової музики, у них надзвичайно загострюється слух й відточується музичне мислення. Із школярами, здатними до глибокого осягнення сольфеджіо, проводиться посилена підготовка до змагання. Проте таких обранців, в умовах відвідування закладів мистецької освіти раз на тиждень, знаходиться, як правило, не багато (один чи два на клас, або на школу взагалі, якщо йдеться про функціонування ДМШ та ДШМ в регіонах). Водночас постає питання: як у такому випадку стимулювати до навчання й залучити до участі в конкурсах решту учнів?

Для дитини відвідування уроків музики не просто навчальний процес. Їх особливись для психічного розвитку школяра полягає насамперед у формуванні такого складного психологічного компоненту як самооцінка, яка включає власні переконання учня у його особистих здібностях. З самооцінкою, як відомо, пов'язані майбутні орієнтири дитини, спрямовані на реалізацію подальших життєвих перспектив.

В процесі навчання гри на різноманітних музичних інструментах, учні шкіл естетичного виховання регулярно виступають на академічних концертах, беруть участь у загальношкільних, міських та районних культурно-мистецьких заходах й, врешті-решт, мають можливість просто розважити власною грою родичів, друзів, однокласників. Тобто реалізують у повній мірі таке необхідне їм прагнення до творчого успіху. Водночас проявити їхню компетентність у таких дисциплінах як сольфеджіо і музична література набагато складніше.

Восени 2020 р. педагогічним колективом ДШМ № 1 м. Сміла (автор ідеї – Л. Саркісян) було розроблено концепцію проведення щорічного музичного конкурсу «А я музику люблю!» з дисциплін «сольфеджіо» та «музична література» із залученням до нього дітей 4–7-х класів музичної освіти. Важливо додати, що підготовка до конкур-

су мала ознайомлювальний характер і зайняла не більше 1–2 уроків, що своєю чергою, не порушило початкові плани й водночас зосередило дітей на певних вимогах, які призвели до несподіваних позитивних результатів. Розроблені конкурсні завдання надали учасникам можливість проявити власну обізнаність з музичним матеріалом (класичним та сучасним), продемонструвати кмітливість та зацікавленість у вивченні музично-теоретичних предметів.

Варто зазначити, що будь-який конкурс з сольфеджіо для середніх і старших класів передбачає набір різноманітних змагальних завдань, до яких обов'язково входять такі складні форми роботи, як музичний диктант (вміння записати нотами у відповідній тональності почуту мелодію), слуховий аналіз (визначення на слух ладів, інтервалів, акордів та інших елементів музичної «мови»), а також сольфеджування (спів нотного тексту). Досить часто ці завдання ускладнюються за рахунок прослуховування акордових та акордово-інтервальних послідовностей, сольфеджування з одночасним акомпанементом тощо. Як свідчить практика, незважаючи на те, що учні при стабільному відвідуванні занять поступово набувають подібних музично-теоретичних навичок, із них безпомилково пишуть диктанти і «чують» елементи музичної «мови» лише одиниці.

Метою конкурсу «А я музику люблю!» стало збереження тонкого балансу між складністю завдань та відносною доступністю їх вирішення. Зокрема, було представлено всі стандартні вправи, але адаптовані для широкого кола учнів середньої (4–5-і класи) та старшої (6–7-і класи) вікових категорій. Наприклад, замість запису музичного диктанту учням 4–5-х класів було запропоновано для прослуховування п'ять мелодій (в різних тональностях та з різним ритмічним малюнком), в яких учасники мали визначити музичний розмір, лад і тональність (див. таб. № 1). Для дітей старшої групи завдання були складнішими. Їм запропонували для аналізу записану мело-

дію з переставленими тактами. Розв'язання полягало в тому, щоб після кількох прослуховувань записати мелодію відповідно до її звучання, визначити в ній музичний розмір і тональність (див. таб. № 2). Також учням 6–7-х класів надавалася творча вправа, за якою вони мали дописати на свій музичний смак пропущені такти до записаної і програної мелодії (по одному такту в кожному музичному реченні). Як можемо переконатися, завдання були досить не складними, але специфічними: вони вимагали від дітей прочитання нотного тексту, його осмислення, демонстрації внутрішнього слуху і особистого естетичного смаку.

Визначення на слух інтервалів, акордів та ладів відбувалося наступним чином. З представлених 10 інтервалів, 8 акордів та 5 ладів конкурсанти мали обрати ті (4 акорди, 5 інтервалів та 3 лади), що були запропоновані їм на слух. Зазвичай на серйозних конкурсах (всеукраїнських та обласних) дані елементи музичної «мови» подаються єдиним конгломератом і вимагають від учасників потужного музичного досвіду. Завдання на слуховий аналіз, представлені в межах конкурсу «А я музику люблю!» полягали в тому, щоб не лише перевірити набуті учнями знання, а й переконати їх в тому, що їм вдалося успішно досягнути складні елементи музичної грамоти (див. таб. № 1–2).

Останнім конкурсним змаганням з дисципліни «сольфеджіо» стало виявлення та виправлення учасниками помилок у нотному тексті. Запропоновані погрішності стосувалися правил записів штилів, знаків альтерації, нотних тривалостей (в одноголосній мелодії для учнів 4–5-х класів та уривку дитячої п'єси Н. Любарського «Пісня» для школярів 6–7-х класів). За нашими власними спостереженнями, саме в цьому завданні учасники допустили найбільшу кількість помилок, що ймовірно, зумовлювалося дитячою довірою до друкованого тексту (див. таб. № 1–2).

Таблиця 1

Конкурс з сольфеджіо для середньої групи					
Робота з мелодіями		Слуховий аналіз		Помилки в нотному тексті	
Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників
15 балів	9	10 балів	7	5 балів	4
14 балів	5	9 балів	4	4 балів	6
13 балів	5	8 балів	6	3 балів	5
12 балів	2	7 балів	2	2 балів	4
		6 балів	2	1 балів	2

Таблиця 2

Конкурс з сольфеджіо для старшої групи							
Робота з мелодіями		Слуховий аналіз		Створення мелодій		Помилки в нотному тексті	
Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників
10 балів	4	12 балів	6	3 балів	5	5 балів	4
9 балів	3	11 балів	1	2 балів	1	4 балів	5
8 балів	1	9 балів	2	1 балів	3	3 балів	3
7 балів	1	8 балів	2			2 балів	3
6 балів	2	7 балів	3				
5 балів	4	6 балів	1				

Подібних варіантів конкурсних завдань може бути безліч. Наприклад, після прослуховування блоку різноманітних звучань (акорди, інтервали, лади, уривки музичних творів) можна запропонувати дітям поділити їх на мажорні і мінорні. Або зіграти конкурсантам мелодії без ритмічного малюнку й водночас надати друковані ритмічні схеми й попросити встановити відповідності між ними.

Друга частина конкурсу «А я музику люблю!» була присвячена предмету «музична література».

Зауважимо, що продовж останніх десятиліть музичний простір навколо нас значно змінився. З ефіру зник цілий пласт музичного матеріалу, який ми називаємо «популярна класична музика»: Симфонія № 40 (g-moll) В.-А. Моцарта, Токата і фуга (d-moll) № 565 Й.-С. Баха, фортепіанна музика Ф. Шопена, арії з опер Д. Верді, Ж. Бізе, Д. Россіні, П. Чайковського, опери «Наталка Полтавка» М. Лисенка, «Запорожець за Дунаєм» П. Гулака-Артемівського тощо. Перелічені твори, а також багато інших шедеврів світової музики ще кілька десятиліть тому були частиною свідомості широких верств населення. У наш час, на жаль, ціле покоління школярів, отримує стислу інформацію про класичну музику на уроках співи в загальноосвітніх школах раз на тиждень. Отже, цілком не враховується той факт, що музика має значні переваги над іншими видами мистецтва у відображенні емоційного життя людини й через почуття і настрої здатна відображати чимало явищ з навколишньої дійсності. Крім того, сучасні нейрофізіологи, наголошують, що музика залучена в учнівське середовище активно розвиває якості дитячої нейронної мережі, яка безпосередньо впливає на формування певного типу особистості [9].

Із власного досвіду додамо, що прослуховування і вивчення музичних творів є одним з найважливіших моментів музичного виховання, який сприяє єдності художнього і технічного розвитку школярів.

В цьому контексті домінуюча роль належить курсу «музична література», на уроках якої діти поступово «входять» у громіздкий для їх розуміння звуковий простір, такий як звучання симфонічного оркестру або класичного вокалу; осмислюють складні музичні форми – сонати, симфонії, опери, балети тощо; складають уявлення про музичні жанри, вивчають творчість композиторів різних країн та епох; засвоюють музичну термінологію та опановують прийоми музичного аналізу; отримують цінний слуховий досвід у засвоєнні великої кількості творів народної та класичної музики.

В контексті конкурсу «А я музику люблю!» музична література була представлена тестами, практичними завданнями (визначення характеру, жанру та засобів музичної виразності почутого твору та тематичні питання щодо життя і творчості композиторів), творчими письмовими роботами і музичною вікториною.

Варто наголосити, що музичний досвід будь-якої людини формується як специфічний додаток до загального життєвого досвіду і вбирає в себе не лише окремі елементи музики, а й всю практику «спілкування» з музикою продовж життя. Отже, змагальні завдання для конкурсу «А я музику люблю!» було побудовано з урахуванням балансу між спеціальними знаннями та відомостями, набутими дітьми продовж їх контакту з оточуючим середовищем. Завдання надали дітям можливість утвердитися у власних знаннях, підвищити самооцінку й отримати максимум задоволення від ігрових за формою змагальних вправ.

Питання з музичної літератури стосувалися засобів музичної виразності, знання жанрів класичної та народної музики, музичних інструментів народних та симфонічних оркестрів, різних складів виконавців тощо (див. таб. № 3–4). Практична частина конкурсу була розрахована на вміння дітей орієнтуватися у звуковому просторі, визначати стилі і жанри музики на прикладах різних історичних епох. До прослухо-

вування залучалася музика не лише народна та класична, а й різноманітні напрями сучасної молодіжної субкультури – рок, реп тощо. Наприклад, конкурсантам середньої вікової групи (4–5-ї класи) було представлено шість музичних уривків: українська народна пісня «Не сходило вранці сонечко», друга частина фортепіанного квінтету «Форель» Ф. Шуберта, четверта частина симфонії № 9 А. Дворжака, «Вечірня пісня» К. Стеценка, хор рабів з опери Д. Верді «Набуко», «Ave Maria» Ф. Шуберта, в яких конкурсанти мали визначити склад виконавців (оркестр, хор, ансамбль, вокальне соло з супроводом, а капела). Конкурсантам зі старшої групи запропонували фрагменти класичної, джазової, естрадної, реп та рок-музики. Для слухових прикладів було обрано композиції репера Басти Раймса, рок гурту «Deer Pupl», джазмена Луї Армстронга, арію Альміри з опери Г. Генделя «Ринальдо» тощо.

У наступному завданні учасники конкурсу мали розподілити почуті музичні фрагменти на академічні та народні. Класичну музику представили такі твори, як перша

частина концерту для скрипки з оркестром Ф. Мендельсона (ор. 65, e-moll), друга частина симфонії № 9 Л. ван Бетховена (d-moll), «Танець з шаблями» з балету «Гаяне» А. Хачатуряна, арія Дон Жуана з однойменної опери В.-А. Моцарта тощо. Прикладами народної музики стали: гуцульські коломийки, китайські на казахські народні пісні, інструментальні мелодії із залученням австрійського йодою, вірменського дудука, угорської волинки тощо.

Останнім конкурсним завданням стали тести (12 позицій, на кожен 4 відповіді). Серед завдань, які були запропоновані дітям, назвемо наступні: визначити жанр, який не належить до музично-театральної площини (балет, балада, мюзикл, опера); встановити інструментальний жанр призначений для розвитку виконавської техніки (елегія, експромт, етюд, екосез); назвати автора музики гімну України (М. Вербицький, В. Косенко, К. Стеценко, М. Леонтович); визначити композитора, який не належить до гупи віденських класиків (Е. Гріг, Л. Бетховен, Й. Гайдн, В.-А. Моцарт) та ін.

Таблиця 3

Конкурс з музичної літератури для середньої групи					
Тести		Практичні завдання		Веселі тести	
Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників
10 балів	9	9 балів	11	6 балів	12
9 балів	3	8 балів	5	5,5 балів	8
8 балів	3	7 балів	2	5 балів	1
7 балів	4	6 балів	2		
6 балів	2				

Таблиця 4

Конкурс з музичної літератури для старшої групи					
Тести		Практичні завдання		Веселі тести	
Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників	Результат	Кількість учасників
10 балів	9	14 балів	5	6 балів	4
9 балів	2	13 балів	2	5,5 балів	4
8 балів	4	12 балів	2	5 балів	5
		11 балів	3	4,4 балів	2
		8 балів	2		
		7 балів	1		

Зауважимо, що конкурсні завдання з музичної літератури можна підготувати й за іншими напрямками теоретичних знань. Наприклад, фрагменти музичних творів можуть поєднуватися з відповідним літературним текстом, творами живопису або відеорядом.

Виновки и перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи викладене у

публікації, наголосимо на наступному. Немає жодних сумнівів щодо позитивного ефекту від проведення різноманітних обласних та всеукраїнських конкурсів і олімпіад з музично-теоретичних дисциплін, де беруть участь найздатніші та найуспішніші діти. Вони встановлюють високу фахову планку, до якої мають прагнути решта учнів, а також їхні викладачі. Разом з тим,

важливого значення набувають міські регіональні конкурси, подібні до змагання «А я музику люблю!», започаткованого освітнім колективом ДШМ № 1 м. Сміла, де звичайні учні шкіл естетичного виховання можуть утвердитися у власних знаннях, по-новому осягнути сенс музичної освіти, виявити потужний стимул для подальшого навчання, і взагалі відчувати себе культурною і творчою особистістю.

За нашим власним переконанням, навчаючись мистецтву співу або гри на музичних інструментах, діти не повинні комплексувати з приводу недосконалої гри або невдало написаного музичного диктанту чи неввірено почутих акордів. Вважаємо, що насамперед вони мають відчувати радість від зустрічі з мистецтвом, яке стимулюватиме їх до подальшого творчого осягнення світу музики.

Наголосимо, що обсяг підготовленої публікації не дозволяє у повній мірі розкрити всі аспекти піднятої наукової проблематики, зокрема уточнень вимагає аналіз сучасної музичної педагогіки, яка має активно реагувати на зміни критеріїв оцінювання у сфері дитячої художньої творчості.

Список бібліографічних посилань

1. Зінська Т. Музичний конкурс як форма актуалізації творчого потенціалу виконавця. *Вісник КНКиМ: Зб. наук. праць. Серія: Мистецтвознавство*, 2012. Вип. 27. С. 68–75.
2. Зубенко Д. Розвиток фестивального руху в сучасній Україні. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: Зб. наук. праць*, 2011. № 4. С. 110–114.
3. Ігнат'єва Я. Фестивально-конкурсний рух в еволюції зарубіжного та українського музичного мистецтва. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2018. Вип. 20. Т. 1. С. 142–146.
4. Косінська Т., Калабська В. Музичний конкурс як необхідний компонент у формуванні музично-виконавської компетентності учнів-бандуристів ПСМНЗ. *Вісник українсько-туркменського культурно-освітнього центру : міжdisciplinarnий науковий збірник* [Умань: ВПЦ «Візаві»], 2017. Вип. 1. Ч. 2. С. 33–37.
5. Москівчова Ю. Фестивально-конкурсний рух на Вінничині : динаміка розвитку. *Культура і сучасність*, 2014. № 1. С. 192–197.
6. Мурзіна В. Роль музичного виховання в соціалізації та загальній культурі особистості. *Розвиток педагогічної та музично-хореографічної і образотворчої обдарованості особистості : інноваційні підходи: Зб. наук. праць за матер. наук.-практ. Конференції*, 2016. С. 93–96.
7. Овсяннікова Н. Основні тенденції розвитку вокальних фестивалів-конкурсів у сучасній Україні. *Мистецтвознавчі записки*, 2018. Вип. 33. С. 435–441.
8. Остапенко Л. Проблеми соціалізації школярів в умовах дитячого музичного колективу. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: педагогіка*, 2017. № 2. С. 157–162.
9. Черниговская Т. Человек растерянный – Homo Confuses и новая цифровая реальность. [Відеоповідь]. URL: https://www.youtube.com/watch?v=3V0J_rSA4Zk (дата останнього звернення – 19.02.2020).

References

1. Zinska, T. (2012). Music competition as a form of actualization of the creative potential of the performer. *Bulletin of KNKiM: collection of scientific works. Series: Art History*, 27: 68–75 [in Ukr.]
2. Zubenko, D. (2011). Development of the festival movement in modern Ukraine. *Bulletin of NTUU "KPI". Politicalology. Sociology. Law: collection of scientific works*, 4: 110–114 [in Ukr.]
3. Ignatieva, J. (2018). Festival-competition movement in the evolution of foreign and Ukrainian musical art. *Current issues of the humanities*, 20(1): 142–146 [in Ukr.]
4. Kosinska, T., Kalabska V. (2017). Music competition as a necessary component in the formation of musical-performing competence of bandura students of PSMNZ. *Bulletin of the Ukrainian-Turkmen cultural and educational center: interdisciplinary scientific collection* [Uman: VPC "Vizavi"], 1(2): 33–37 [in Ukr.]
5. Moskvichova, Y. (2014). Festival-competition movement in Vinnytsia: the dynamics of development. *Culture and modernity*, 1: 192–197 [in Ukr.]
6. Murzina, V. (2016). The role of music education in socialization and general culture of the individual. *Development of pedagogical and musical-choreographic and visual talent of the personality: innovative approaches: collection of scientific works for mater scientific-practical conference*. Izmail: RVV IDGU, 93–96 [in Ukr.]
7. Ovsyannikova, N. (2018). The main trends in the development of vocal festivals-competitions in modern Ukraine. *Art notes*, 33: 435–441 [in Ukr.]
8. Ostapenko, L. (2017). Problems of socialization of schoolchildren in the conditions of children's musical collective. *Scientific notes of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: pedagogy*, 2: 157–162 [in Ukr.]
9. Chernigovskaya, T. (2019). Confused Man – Homo Confuses and the New Digital Reality [Video report]. Retrieved 19.02.2020, from https://www.youtube.com/watch?v=3V0J_rSA4Zk [in Rus.].

SARKISIAN Larysa

Senior Lecturer of Musical-and-Theoretical Disciplines, Specialist of the Highest Rank,
Smila Children's Art School № 1

DEVELOPMENT OF NEW FORMS OF COMPETITIVE ACTIVITY IN THEORETICAL MUSIC DISCIPLINES IN REGIONAL CHILDREN'S SCHOOLS OF ARTS

(on materials of research of city music competition in the city Smila, Cherkasy region)

Summary. Introduction. Since the 2000s, competition-festival movement has significantly increased in Ukraine. It became a potent source for the development of art pedagogy and a powerful impetus for the implementation of innovative educational concepts. Specialized children's competitions in such theoretical musical disciplines as solfeggio and musical literature are prominent among these processes. They contribute to the growth of musical

and aesthetic culture of children and direct teaching staff of schools for aesthetic education to develop new applied learning technologies in music education.

Purpose – to study the educational impact of new forms of competition on the development of the professional level of students of regional schools for aesthetic education in such disciplines as "solfege" and "music literature" on the example of competitive events that take

place within the city music competition “And I Love Music!” in the city of Smila, Cherkasy region.

Results. The developed solfeggio competition tasks gave the participants the opportunity to show their knowledge of musical material, to demonstrate their quick wits and interest in studying music theoretical subjects. The competition was based on standard tasks (musical dictation, auditory analysis, solfeggio), adapted for a wide variety of middle and senior students. Tests in music literature concerned the elements of musical expression, knowledge of genres of classical and folk music, musical instruments of the folk and symphony orchestras, various groups of performers. Folk and classical music was involved in listening.

Various types of youth culture, such as pop, rock, rap were also used.

Originality. The results of testing a new form of competitive activity in musical theoretical disciplines were presented in the publication for the first time. Competitive activity was designed for ordinary students in grades 4-7 of schools for aesthetic education.

Conclusion. Urban competitions gain importance along with All-Ukrainian and regional music competitions of theoretical discipline, such as solfeggio and musical literature. Ordinary students of schools for aesthetic education have the opportunity to establish themselves in their own knowledge, to take a fresh look at the meaning of music education, to find a powerful incentive for further learning, to feel like cultural and creative personality. Children shouldn't feel embarrassed about an imperfect playing or a poorly written musical dictation or incorrectly heard chords during learning the art of singing or playing. First of all, they should feel the joy of meeting art, which will stimulate them to the further creative understanding of the world of music.

Keywords: solfeggio, musical literature, urban competition, innovative pedagogy.

Одержано редакцією 23.01.2020
Прийнято до публікації 14.02.2021